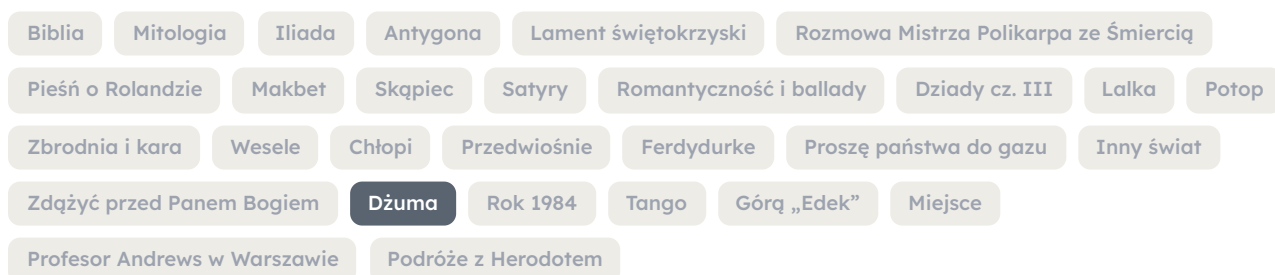

NIE KAŻ MU LICZYĆ · MATURA USTNA Z POLSKIEGO

Pytania jawne bez stresu

4 pytania CKE na maturę 2029, 2030 i 2031.
Do każdego karta-ściągą i wypowiedź wzorcowa.

Dżuma

- Teza i mapa wypowiedzi z czasem mówienia
- 3 konteksty do wyboru i jak je powiązać
- Sceny-klucze, żeby uniknąć błędu kardynalnego
- Wypowiedź wzorcowa na ok. 4 minuty
- Pytania komisji, także o refleksję własną
- Okienka powtórek i zwroty na egzamin

PYTANIE

64

Dżuma · Albert Camus · Wojna i okupacja / XX wiek

Co skłania człowieka do poświęceń?

POWTÓRKI

- ☐ 1. dzień
- ☐ 3. dzień
- ☐ 7. dzień
- ☐ przed maturą

Co skłania człowieka do poświęceń? Omów zagadnienie na podstawie Dżumy Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

TEZA: POWIEDZ JĄ W PIERWSZEJ MINUCIE

W „Dżumie” do poświęceń skłaniają ludzi nie wielkie hasła, ale poczucie obowiązku, uczciwość wobec innych i solidarność. Rieux leczy, bo to jego zawód, Tarrou walczy, bo nie chce być po stronie zarazy, Rambert zostaje, bo wstydziłby się szczęścia w pojedynkę. Camus pokazuje bohaterstwo zwyczajne, bez patosu.

MAPA WYPOWIEDZI

ŁĄCZNIE OK. 3:23 MIN

● Wstęp 0:00–0:45	Bohaterowie Camusa nie są herosami. To lekarz, urzędnik, dziennikarz i przybysz, którzy po prostu robią to, co trzeba.
● Argument 1 0:45–1:33	Rieux codziennie leczy, choć wie, że zwykle przegrywa. Mówi, że to kwestia uczciwości i wykonywania zawodu. Tarrou zakłada ochotnicze oddziały sanitarne, bo jego moralność każe mu stać po stronie ofiar, a nie zarazy.
● Argument 2 1:33–2:18	Rambert, dziennikarz z Paryża, długo organizuje ucieczkę do ukochanej, ale w końcu zostaje: wstydziłby się być szczęśliwy sam. Grand, skromny urzędnik, po pracy prowadzi statystyki dla formacji. Ich motywem jest solidarność.
● Kontekst 2:18–2:56	Mit o Prometeuszu: poświęcenie dla dobra ludzi. U Camusa bez boskiego ognia i wielkiej stawy, w zwykłej codziennej pracy.
● Zakończenie 2:56–3:23	Camus uczy, że do poświęceń skłania ludzi solidarność z cierpiącymi. Bohaterstwo to robienie tego, co trzeba.

SŁOWA-KLUCZE DO NOTATKI

obowiązek uczciwość solidarność
formacje sanitarne Rieux Tarrou Rambert
Grand bohaterstwo bez patosu

UWAGA, PUŁAPKA

Rambert nie jest lekarzem, tylko dziennikarzem. Ochotnicze formacje sanitarne zakłada Tarrou, a nie Rieux.

KONTEKSTY DO WYBORU (WYBIERZ JEDEN)

MITOLOGICZNY **Mit o Prometeuszu (Mitologia J. Parandowskiego)**

Poświęcenie dla ludzi wbrew potężnej sile. U Camusa ta sama postawa w codzienności.

LITERACKI **„Zbrodnia i kara” – Fiodor Dostojewski**

Sonia poświęca siebie dla rodziny i dla Raskolnikowa z miłości.

HISTORYCZNY **Lekarze i ratownicy w czasie pandemii COVID-19**

Współczesny przykład pracy ponad siły w czasie epidemii.

PYTANIA KOMISJI: PRZECWICZ ODPOWIEDŹ NA GŁOS

1. Czy Rieux jest bohaterem?

Sam tak o sobie nie myśli. Camus pokazuje, że bohaterstwo to po prostu uczciwe wykonywanie obowiązku.

2. Dlaczego Rambert zostaje w Oranie?

Bo zrozumiał, że sprawa dotyczy wszystkich, a szczęście w pojedynkę byłoby wstydem.

3. Co skłoniłoby ciebie do poświęcenia?

Refleksja własna: bliscy, poczucie sprawiedliwości, solidarność. Podaj przykład.

PYTANIE 64 · WYPOWIEDŹ WZORCOWA

Co skłania człowieka do poświęceń?

357 słów
ok. 3:24 min mówienia

Przeczytaj na głos z zegarkiem, potem opowiedz to samo **własnymi słowami**. Nie ucz się na pamięć: zapamiętaj kolejność części i jedno zdanie z każdej.

Wstęp

79 słów

Zagadnienie, które omówię, brzmi: co skłania człowieka do poświęceń. Odwołam się do „Dżumy” Alberta Camusa. Uważam, że w tej powieści do poświęceń skłaniają ludzi nie wielkie hasła, ale poczucie obowiązku, uczciwość wobec innych i solidarność. Doktor Rieux leczy, bo to jego zawód, Tarrou walczy, bo nie chce być po stronie zarazy, a Rambert zostaje w mieście, bo wstydziłby się szczęścia w pojedynkę. Camus pokazuje bohaterstwo zwyczajne, bez patosu. Jego bohaterowie to lekarz, urzędnik, dziennikarz i przybysz, a nie herosi.

Argument 1

85 słów

Najważniejszy jest doktor Bernard Rieux. Od pierwszych dni epidemii leczy chorych w zamkniętym Oranie, pracuje po dwadzieścia godzin na dobę i wie, że zwykle przegrywa. Gdy ktoś pyta go, dlaczego to robi, odpowiada, że w walce z dżumą chodzi po prostu o uczciwość, czyli o wykonywanie swojego zawodu. Jego przyjaciel Tarrou, przybysz z zewnątrz, zakłada ochotnicze oddziały sanitarne. Wyjaśnia, że od czasu, gdy zobaczył, jak jego ojciec prokurator żąda kary śmierci, postanowił nigdy nie stać po stronie tych, którzy zabijają. Chce być po stronie ofiar.

Argument 2

79 słów

Ciekawe są postaci zwyczajne. Rambert, dziennikarz z Paryża, znalazł się w Oranie przypadkiem i przez wiele tygodni organizuje ucieczkę do ukochanej. Gdy wreszcie może uciec, zostaje i dołącza do formacji, bo, jak mówi, wstydziłby się być szczęśliwy sam. Joseph Grand, skromny urzędnik merostwa, po pracy prowadzi statystyki dla formacji sanitarnych i nie uważa tego za nic szczególnego. Narrator mówi, że jeśli w tej opowieści potrzebny jest bohater, to właśnie Grand. Ich motywem nie jest stawa, ale solidarność z ludźmi.

Kontekst

66 słów

Kontekstem jest mit o Prometeuszu z „Mitologii” Jana Parandowskiego. Tytan wykradł bogom ogień i dał go ludziom, za co został przykuty do skały na Kaukazie. To wzór poświęcenia dla dobra ludzi wbrew potężnej sile. Camus pokazuje tę samą postawę, ale bez mitologicznego rozmachu: Rieux i Tarrou nie wykradają ognia, tylko codziennie walczą o każdego chorego. Zestawienie pokazuje, że poświęcenie nie musi być spektakularne, by było prawdziwe.

Zakończenie

48 słów

Podsumowując: „Dżuma” uczy, że do poświęceń skłania ludzi przede wszystkim solidarność z cierpiącymi i poczucie obowiązku. Bohaterstwo to po prostu robienie tego, co trzeba, kiedy trzeba. Moim zdaniem to bardzo aktualne przesłanie, co pokazała pandemia COVID-19, gdy lekarze i ratownicy pracowali ponad siły, nie uważając się za bohaterów.

MOJA WERSJA: HASŁA, WŁASNY PRZYKŁAD, INNY KONTEKST
